

ULUSAL YETERLİLİK

17UY0326-3

KAMYON ŞOFÖRÜ

SEVİYE 3

REVİZYON NO:00

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2017

ÖNSÖZ

Kamyon Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

17UY0326-3 KAMYON ŞOFÖRÜ ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Kamyon Şoförü
2	REFERANS KODU	17UY0326-3
3	SEVİYE	3
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 8332 (Ağır yük taşıtları ve kamyon sürücüleri)
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
8	AMAÇ	<p>Bu ulusal yeterliliğin amacı Kamyon Şoförü (Seviye 3) mesleğinin eğitim almış ve nitelik kazandırılmış kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarda kalitenin artırılması için;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, - Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, - Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	13UMS0379-3 Kamyon Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	<p>Kamyon Şoförünün (Seviye 3);</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen sürücü belgesine, - SRC 4 mesleki yeterlilik belgesine, - Yetkili merkezden alınmış “Psikoteknik Test Raporu”na sahip olması ve - Uyuşturucu, silah, insan ve gümrük kaçakçılığı ile terör suçlarından dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza almamış olması gerekmektedir.
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
17UY0326-3/A1: İSG, Çevre ve Kalite 17UY0326-3/A2: Araç Kontrolü ve Eşya Taşıma		
11-b) Seçmeli Birimler		
-		
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları		

Yeterlilik belgesi alınabilmesi için A grubu zorunlu birimlerin tamamından başarılı olunması gerekir.		
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
<p>Kamyon Şoförü (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olma şartı vardır.</p> <p>Yeterlilik birimlerindeki sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.</p> <p>Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.</p>		
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Kamyon Şoförü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	<p>Belge geçerlilik süresi içerisinde adaylar gözetime tabi tutulur. Adayın performansı belge aldığı tarihten itibaren 2. yıl ile 3. yıl arasında sınav ve belgelendirme kuruluşunun belirleyeceği gözetim yöntemi ile değerlendirilir.</p> <p>Gözetim sonucu performansı yeterli bulunmayan veya gözetimi belge sahiplerinden kaynaklanan nedenlerle yapılamayan belge sahiplerinin belgeleri askıya alınır. Belgesinin askıda olma nedeni ortadan kalkan belge sahiplerinin belgelerinin geçerliliği geçerlilik süresi sonuna kadar devam eder.</p>
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı “10- Yeterlilik Sınavına Giriş Şartları” bölümünde belirtilen belgeleri sunmak koşuluyla, aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <p>a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az 2,5 yıl çalıştığına dair resmi kayıt sunulması,</p> <p>b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan performansa dayalı sınavların (P1) yapılması.</p> <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No’lu Karar

17UY0326-3/A1 İSG, ÇEVRE VE KALİTE YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İSG, Çevre ve Kalite
2	REFERANS KODU	17UY0326-3/A1
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
13UMS0379-3 Kamyon Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Acil durum ve iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş sağlığı ve güvenliği konusunda mevzuat, prosedür ve talimatları açıklar. 1.2: Koruma ve acil durum müdahale ekipmanının kullanımını açıklar. 1.3: Acil durum müdahale prosedürlerini açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Çevre güvenlik önlemlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Çevre korumaya ilişkin alınan önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde açıklar. 2.2: Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tedbirleri açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Kalite ve müşteri memnuniyeti uygulamalarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İlgili kurum ve meslek kuruluşlarınca belirlenen kaliteli hizmet ilke ve kuralları ile müşteri memnuniyetini sağlamak için alınabilecek tedbirleri açıklar. 3.2: İş süreci içerisinde oluşabilecek hata ve arızaların ortadan kaldırılmasına yönelik görevleri kapsamındaki işlemleri açıklar.</p>		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Çoktan Seçmeli Sınav (T1): A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yirmi (20) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama iki (2) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60’ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
Bu birime yönelik beceri ve yetkinlik ifadeleri diğer birimlerin beceri ve yetkinlik kontrol listelerinde tanımlanmış olup, bu kapsamda söz konusu beceri ve yetkinlik ifadelerinin ölçme ve değerlendirmesi yapılacaktır.		
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar		
Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.		

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No'lu Karar

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. İSG ve acil durum uygulamaları
 - 1.1. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri
 - 1.2. Koruma ve acil durum müdahale ekipmanının güvenli kullanımı
 - 1.3. Acil durum talimatları
2. Çevre koruma önlemleri
 - 2.1. Doğal kaynakların verimli kullanımı
 - 2.2. Çevresel risk faktörleri
3. Kalite ve müşteri memnuniyeti uygulamaları
 - 3.1. Kaliteli hizmet ilke ve kuralları
 - 3.2. Müşteri memnuniyeti uygulamaları

EK A1-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki mevzuatı sıralar.	A.1.1	1.1	T1
BG.2	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki prosedür ve talimatları açıklar.	A.1.1	1.1	T1
BG.3	Araçta bulundurulması gereken koruma ve acil durum müdahale ekipmanını sıralar.	A.1.2 A.1.4	1.2	T1
BG.4	Araçta bulundurulması gereken koruma ve acil durum müdahale ekipmanının kullanımını açıklar.	A.1.2 A.1.4	1.2	T1
BG.5	Araç kaynaklı tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.1.3	1.3	T1
BG.6	Trafik şartlarından oluşabilecek tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.1.3	1.3	T1
BG.7	Kaza halinde alınması gereken tedbiri açıklar.	A.1.4	1.3	T1
BG.8	Yapılan işin gereklerine uygun çevre koruma önlemlerini sıralar.	A.2.1	2.1	T1
BG.9	Kullanılan yakıtların çevreye etkilerini açıklar.	A.2.1	2.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.10	Gürültü kirliliğini önlemek için alınacak azami önlemleri açıklar.	A.2.2	2.1	T1
BG.11	Daha az doğal kaynak kullanımını sağlayacak tedbirleri açıklar.	A.2.3	2.2	T1
BG.12	Ekonomik sürüş tekniklerini sıralar.	A.2.3	2.2	T1
BG.13	İş süreçlerinde uygulanması gereken kaliteli hizmet ilke ve kurallarını sıralar.	A.3.1 A.3.2	3.1	T1
BG.14	Müşteri memnuniyetini sağlamak için alınabilecek tedbirleri açıklar.	A.3.3 A.3.5	3.1	T1
BG.15	İş süreci içerisinde uygulanacak yasaların öngördüğü trafik kurallarını açıklar.	A.3.2	3.2	T1
BG.16	İş süreci içerisinde karşılaştığı hata ve arızaları ortadan kaldırmaya yönelik işlemleri açıklar.	A.3.4	3.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

-

17UY0326-3/A2 ARAÇ KONTROLÜ VE EŞYA TAŞIMA YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Araç Kontrolü ve Eşya Taşıma
2	REFERANS KODU	17UY0326-3/A2
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
13UMS0379-3 Kamyon Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: İş organizasyonu yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş öncesi hazırlıkları açıklar. 1.2: Belge kontrolü yapar. 1.3: Aracın periyodik bakımına ilişkin hususları açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Kamyonu sefere hazırlar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Aracın dışının fiziksel kontrolünü yapar 2.2: Aracın içinin fiziksel kontrolünü yapar 2.3: Aracın fonksiyonel kontrollerini yapar. 2.4: Yol güzergahını belirler.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Eşya taşır.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: Yükleme yapar. 3.2: Taşıma yapar. 3.3: Özel yük taşınması gerekli durumlarda izlenecek prosedürü açıklar. 3.4: Eşyayı indirir. 3.5: Ücret alır.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 4: İş sağlığı ve güvenliği ve acil durum önlemlerini uygular.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Araçtaki koruma ve acil durum müdahale araçlarının uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder. 4.2: Araca ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular.</p>		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Çoktan Seçmeli Sınav (T1): A2 yeterlilik birimine yönelik olarak teorik sınav, Ek A2-2'de yer alan Bilgiler Kontrol Listesine göre gerçekleştirilir. Teorik değerlendirme için adaylara en az on beş (15) soruluk, dört (4) seçenekli, çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde olan sorularla düzenlenmiş yazılı sınav uygulanmalıdır. Bu sınavda boş bırakılan veya yanlış cevaplandırılmış sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama iki (2) dakika zaman verilir. T1		

sınavında soruların en az %60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde T1 sınavı ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1): A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2 - 2'de yer alan "Beceri ve Yetkinlikler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez.

Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No'lu Karar

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A2-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. İş organizasyonu
 - 1.1. İş öncesi hazırlıkları ve işin planlanması
 - 1.2. Araçta bulundurulması gereken belge ve eşyalar
 - 1.3. Aracın periyodik bakım işlemleri
2. Sefer öncesi yapılması gereken kontroller
 - 2.1. Aracın dışında yapılacak kontroller
 - 2.2. Aracın içinde yapılacak kontroller
 - 2.3. Aracın fonksiyonel kontrolleri
 - 2.4. Güzergah belirleme
3. Eşya taşıma işlemleri
 - 3.1. Yükleme kuralları
 - 3.2. Taşıma kuralları
 - 3.3. Özel yük taşınması ile ilgili kurallar
 - 3.4. Eşyayı indirme kuralları
 - 3.5. Faturalandırma ve ücret tahsili
4. İSG ve acil durum önlemleri
 - 4.1. Koruma ve acil durum müdahale ekipmanlarının kontrolü işlemleri
 - 4.2. Acil durum müdahale prosedürleri

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi**a) BİLGİLER**

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Araçta bulundurulması zorunlu olan araç, gereç ve ekipmanları sıralar.	B.1.1 B.1.2	1.1	T1
BG.2	Günlük sefer planlaması ve iş bölümü yaparken dikkate aldığı unsurları açıklar.	B.1.3 B.1.4 D.2.2	1.1	T1
BG.3	Araçta bulundurulması zorunlu belgeleri sıralar.	B.2.1	1.2	T1
BG.4	Aracın periyodik bakımına ilişkin hususları açıklar.	B.3.1	1.3	T1
BG.5	Lastiklerin hava basıncının uygunluğunu kontrol etme yöntemlerini açıklar.	C.1.4	2.1	T1
BG.6	Lastiklerin olması gereken dış derinliği ölçülerini açıklar.	C.1.4	2.1	T1
BG.7	Hava basıncı, yağ basıncı ve hararet göstergelerinin olması gereken değerlerini açıklar.	C.3.3	2.3	T1
BG.8	Yol güzergahını ve molaları belirlerken dikkat edilecek hususları açıklar.	C.4.1 C.4.2 C.4.3	2.4	T1
BG.9	Yükleyici firma veya kişilerle, eşyanın taşınması konusunda ticari sözleşme yapılması ile ilgili prosedürü açıklar.	D.1.1	3.1	T1
BG.10	Yükleme yaparken izlenmesi gereken aşamaları açıklar.	D.1.2 D.1.3 D.1.4 D.1.6	3.1	T1
BG.11	Eşyaya göre kamyonun mevzuatta belirtilen istiap haddini, dingil kapasitesini ve gabari ölçülerini belirtir.	D.1.5	3.1	T1
BG.12	Taşıma ile ilgili düzenlenmesi gereken mevzuatın öngördüğü evrakları sıralar.	D.1.7	3.1	T1
BG.13	Kol veya konvoy halinde seyirlerde, uygulanacak trafik kurallarını belirtir.	D.2.7	3.2	T1
BG.14	Özel yük taşınması gerekli durumlarda izlenecek prosedürü açıklar.	D.3.1 D.3.2	3.3	T1
BG.15	Eşyanın indirilmesi ile ilgili aşamaları sıralar.	D.4.2 D.4.3 D.4.5 D.4.6	3.4	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.1	Araçta bulundurulması zorunlu belgeleri (sürücü belgesi, vergi levhası, trafik ve tescil belgesi, zorunlu trafik poliçesi, egzoz emisyon kartı, LPG sızdırmazlık belgesi, SRC 4 belgesi ve benzeri) kontrol eder.	B.2.1	1.2	P1
BY.2	Aracın dış temizliğini kontrol ederek kirli bölgeleri temizler.	C.1.1	2.1	P1
BY.3	Araç dışı görsel birimlerde (cam, kaporta, tampon, vb.) hasar olup olmadığını kontrol eder.	C.1.2	2.1	P1
*BY.4	Araç lastiklerinin üzerinde patlak, kesik veya balon olup olmadığını kontrol eder.	C.1.3	2.1	P1
BY.5	Araç lastiklerini dış derinliğinin uygun olup olmadığını kontrol eder.	C.1.4	2.1	P1
*BY.6	Araç lastiklerinin hava basıncının uygun ölçülerde olup olmadığını kontrol eder.	C.1.4	2.1	P1
*BY.7	Dönüş, park ve stop lambalarında hasar olup olmadığını kontrol eder.	C.1.5	2.1	P1
*BY.8	Motor kaputunu açarak ve aracın altına bakarak herhangi bir yağ ve su sızdırması olup olmadığını kontrol eder.	C.1.6	2.1	P1
BY.9	Motor yağ seviyesini kontrol eder.	C.1.7	2.1	P1
*BY.10	Kasa kapaklarının emniyet piminin kapalı olup olmadığını kontrol eder.	C.1.8	2.1	P1
BY.11	Aracın dış fiziksel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	C.1	2.1	P1
BY.12	Aracın içini uygun malzeme ile silerek temizler.	C.2.1	2.2	P1
BY.13	Sürücü koltuğunun oturma uygunluğunu kontrol ederek ayarlarını yapar.	C.2.2	2.2	P1
BY.14	Aynaları kontrol ederek ayarlarını yapar.	C.2.3	2.2	P1
*BY.15	Araç içi ve dışı aydınlatmaların, kısa ve uzun huzmeli farların, acil uyarı ışığının ve ilgili tüm ışıkların çalışıp çalışmadığını kontrol eder.	C.3.1	2.3	P1
BY.16	Cam suyunu ve sileceklerin çalışıp çalışmadığını kontrol eder.	C.3.2	2.3	P1
*BY.17	Hava basıncı, yağ basıncı ve hararet göstergelerinin talimatlarda belirlenen değerlerde olduğunu kontrol eder.	C.3.3	2.3	P1
*BY.18	Fren ve el freni kontrolü yapar.	C.3.4	2.3	P1
BY.19	Korna kontrolü yapar.	C.3.4	2.3	P1
*BY.20	Motoru çalıştırarak gösterge değerlerinin (yağlama, soğutma, şarj durumu, vb.) uygunluk kontrolünü yapar.	C.3.5	2.3	P1
BY.21	Hareket esnasında göstergedeki ibreyi takip eder.	C.3.5	2.3	P1
BY.22	Devir saatini gözlemleyerek, rölanti devrinin talimatlarda beklenen değerlerde olup olmadığını kontrol eder.	C.3.6	2.3	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.23	Yakıt göstergesine bakarak yakıt miktarını yeterli olup olmadığını kontrol eder.	C.3.7	2.3	P1
BY.24	Aracın fonksiyonel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	C.3	2.3	P1
BY.25	Gideceği güzergahı, verilen adrese göre, gerekirse karayolları haritasından ve/veya navigasyon cihazından yararlanarak belirler.	C.4.1	2.4	P1
BY.26	Günlük hava ve yol koşullarına, eşyanın özelliklerine göre zaman ve mola planlaması yapar.	C.4.2	2.4	P1
BY.27	Aracı eşyanın bulunduğu yere uygun şekilde yanaştırır.	D.1.1	3.1	P1
BY.28	Eşyanın tipi ve çeşidine göre uygun taşıma aparatı kapaklarını açar.	D.1.2	3.1	P1
*BY.29	Eşyanın yükleme planına uygun olarak dengeli bir şekilde taşıma aparatı içine yerleştirilmesini sağlar.	D.1.3	3.1	P1
BY.30	Eşyanın kamyonun istiap haddini, dingil kapasitesini ve gabari ölçülerini aşmamasını sağlar.	D.1.4	3.1	P1
*BY.31	Yükleme süreci bittiğinde taşıma aparatı kapaklarını kapatarak, kasa pimlerinin sağlamlığını kontrol eder.	D.1.5	3.1	P1
BY.32	Taşıma esnasında branda ile üstünü örterek spanzet (gerdirici) ile sabitler.	D.1.6	3.1	P1
BY.33	Taşıma ile ilgili (sevk irsaliyesi vb) evrakları alarak, düzenlenmesi gereken evrakları düzenler.	D.1.7	3.1	P1
BY.34	Aracı, güzergah boyunca yol ve trafik kurallarına uygun olarak sevk ve idare eder.	D.2.1	3.2	P1
BY.35	Eşyayı verilen adrese, belirlediği güzergahı takip ederek taşır.	D.2.6	3.2	P1
BY.36	Aracı, eşyanın indirileceği yere yanaştırır.	D.4.1	3.4	P1
BY.37	Eşyayı sabitleyen spanzeti (gerdirici) çözer, brandayı açar.	D.4.2	3.4	P1
BY.38	Uygun taşıma aparatı kapaklarını açar.	D.4.3	3.4	P1
BY.39	Eşyanın taşıma aparatından boşaltılmasına nezaret eder.	D.4.4	3.4	P1
BY.40	Taşıma aparatı içinde eşya kalıp kalmadığına bakar.	D.4.5	3.4	P1
*BY.41	Taşıma aparatı kapaklarını kapatarak emniyet pimlerini kontrol eder	D.4.5	3.4	P1
BY.42	Gerekli evrakları (fatura, irsaliye, vb) ilgililere teslim eder.	D.4.6	3.4	P1
BY.43	Müşteriye eşyayı zamanında, hasarsız ve tam olarak teslim ettiğine dair bildirimde bulunur.	A.3.5	3.4	P1
BY.44	Aracı uygun bir yere götürüp park eder.	D.4.7	3.4	P1
BY.45	Nakliye bedeline ait faturayı keser.	D.4.8	3.5	P1
BY.46	Müşteri ile yapılan sözleşme gereğince nakliye bedelini tahsil eder.	D.4.9	3.5	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
*BY.47	Araçtaki koruma ve acil durum müdahale araçlarının (yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, işaretleme reflektörü vb.) uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.	A.1.6	4.1	P1
*BY.48	Araca ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular.	A.1.5	4.2	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

17UY0326-3 /A1: İSG, Çevre ve Kalite

17UY0326-3 /A2: Araç Kontrolü ve Eşya Taşıma

EK2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ACİL UYARI IŞIĞI: Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayırım işaretleri ile belirlenmemiş olan araç şoförlerinin geçiş üstünlüğü hakkını kullanmaları için yakılan ışıkları,

ANTİFİRİZ: Motor suyunun donma derecesini yükselten ve paslanmayı önleyen sıvıyı,

ARAÇ MUAYENESİ: Karayolları Trafik Yönetmeliğinin kapsamında yapılan periyodik görsel ve teknik kontrolleri,

BRANDA: Kamyonların üzerine örtülen su geçirmez kalın bezi,

ÇEKİCİ: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu aracı,

EMNİYET PİMİ: Kasanın kapaklarının kontrol dışı açılmasını önlemeye yarayan ve kapakları kasa gövdesine sıkıca tutturmaya yarayan metal pimi,

GABARİ: Araçların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacıyla uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçüleri,

HAVA KOMPRESÖRÜ: Aracın ihtiyacı olan basınçlı havayı üreten aleti,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KAMYON: İzin verilen azami yüklü ağırlığı 3,5 tondan fazla olan ve karayollarında eşya taşımak için imal edilmiş taşıtı,

KAROSERİ: Motorlu araçlarda şasi üzerine monte edilmiş olan, aracın dış görünümünü oluşturan koruyucu kabini,

KASA: Kamyonun yük veya eşya taşımak için şasiye bağlanmış üst bölümünü oluşturan karoseriyi,

KISA HUZMELİ FAR: Geceleri, yerleşim birimler dışında karayollarındaki karşılaşmalarda bir aracı takip ederken, bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar ve yerleşim birimleri içinde, gündüzleri ise görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda kullanılan ışık teçhizatını,

KONVOY: Aynı yöne giden araç topluluğunu, kabileyi,

KRIKO: Lastik değişimi ve arıza hallerde aracı kaldırmak için kullanılan aparatı,

MOTOR KAPUTU: Motor ve aksamının içinde bulunduğu kısmın üzerinde açılıp kapatılabilen kaporta aksamını,

NAVİGASYON: Araç içine monte edilen ve uydu verileri aracılığıyla aracın o anki konumunu, hızını vb bilgileri bir dijital ekran üzerindeki haritada gösteren elektronik sistemi,

PERYODİK BAKIM: İmalatçı firmanın belirlemiş olduğu sürelerde yapılan genel araç bakımını,

REFLEKTÖR: Kaza, arıza gibi durumlarda kullanılan araç işaretleme üçgenini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RÖMORK: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz aracı,

SABİTLEME: Yük veya eşyayı sağlam bir biçimde yerleştirmeyi, yerinden oynayamaz duruma getirmeyi,

SPANZET (GERDİRİCİ): Kamyon vb araçlarda yükleri sabitlemek için kullanılan ekipmanı,

STEPNE: Yedek lastiği,

TAKOGRAF: Kamyon, çekici ve otobüs türü araçlarda şoförün çalışma ve dinlenme süreleriyle, aracın yaptığı hızı tespit eden cihazı,

TAŞIMA APARATI: Kamyona ekli olarak taşınacak malzemeyi içine koymak üzere kullanılan kasa, damper, mikser vb. aparatları,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

UZUN HUZMELİ FAR: Yerleşim birimler dışındaki karayollarında geceleri seyrederken, yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, ayrıca benzer yer ve hallerde kullanılan ışık teçhizatını,

YARI RÖMORK: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorku,

YÜK VEYA EŞYA: Müşteri ile yapılan anlaşma gereği kamyonun kasasında (römork veya yarı römorkunda) taşınan araç, gereç ve ekipmanı ifade eder.

EK3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

-

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Değerlendiricilerin aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması gerekmektedir:

- Kamyon şoförlüğüne ilişkin eğitim veren kurum ve kuruluşlarda az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak.
- En az lisans mezunu olmak kaydıyla kamyon şoförü olarak en az 2 yıl görev yapmış olmak.
- En az önlisans mezunu olmak kaydıyla kamyon şoförü olarak en az 3 yıl görev yapmış olmak.
- En az lise mezunu olmak kaydıyla kamyon şoförü olarak en az 5 yıl görev yapmış olmak.

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili uluslararası/ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi ve İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.